

14. fejezet

Az életbiztosításokról

Mit is mondott két ismert gazdasági szakember, Helmut Schmidt, német szövetségi kancellár (1974–1982), akit sokan az évszázad egyik legjobb közigazdásának tartanak és Hans Apel, aki a hetvenes évek végén szövetségi pénzügyminiszterként szerzett hírnevet magának?

„az életbiztosítás egy olyan terület, ahol minden pénzügyi áttekintési lehetőség hiányzik!” (Helmut Schmidt)

„Fizetünk-fizetünk, aztán abban reménykedünk, hogy jól vagyunk biztosítva, de mire a tényleges minőséget meg tudnánk ítélni, hát sajnos már halottak vagyunk.

A templomban megválthatod a reményeidet, ha bedobsz öt márkát a perselybe, s a biztosítónak is fizetsz arra gondolva, hogy az úr majdesak megsegit!” (Hans Apel)

Egy biztosítás megkötésekor az ügyfelek szinte sohasem alkudoznak a biztosítóval.

Mindegy, hogy miről legyen szó, a biztosítás áráról, az árért nyújtandó szolgáltatásról, vagy éppen a futamidőről.

Vajon miért nem?

Idézzük talán ezzel kapcsolatban a nagynevű közigazdász-professzort, dr. Klaus-Thomas Krycha urat:

„Mivel a biztosítási szolgáltatás, legalábbis Európában, láthatatlan áru, olyasmi, aminek sem az ára, sem az árért nyújtott teljesítménye nem ismeretes a vevő, vagyis az ügyfél számára, a biztosítók úgy manipulálhatnak, ahogy akarnak...

...Különösen az életbiztosítások esetében mond-

ható el az, hogy azok súrolják, sőt az esetek jó részében túl is lépik azt a határvonalat, amit nyugodt lélekkel hűtlen vagyonkezelésnek nevezhetünk.”

Hogy is néz ki ez a gyakorlatban?

A legkülönbözőbb pszichológiai fortélyokkal sarokba szorított ügyfél aláír egy olyan papírt, aminek a szövegét még töredékekben sem érti, ami telis-teli van tűzdelve körmönfontan megfogalmazott apró betűs mondat-tengerrel, amelyen csak a legjobb ügyvédek ismerik ki magukat.

Elhiszi, miért is ne hinné el, hogy az a bizonyos kötvény, állami jóváhagyással sikeredett olyanra, amilyenre. És egy biztosítási kötvény az valami hivatalos dolog, mindenesetre magán viseli a hivatalosság számos jegyét.

Kinek is jutna eszébe tollat ragadni, belejavítani a kötvénybe, kihúzni a szöveg felét, ezt-azt még beleírni és az ügynök kezébe nyomni: nézd barátom, így, de csakis így hajlandó vagyok aláírni?

Másként fogalmazva, kinek jutna eszébe, hogy a biztosítókkal is pont ugyanúgy viselkedjen, mint ahogy azt üzleti tárgyalásai, megbeszélései során a mindennapi életben teszi?

Miért tudunk egy szobafestővel alkudozni, korrektül megbeszélve vele, hogy mennyiért, s milyen gyorsan dolgozik, hogy milyen festéket használ, hogy a munka után kitakarítja-e a lakásunkat, s miért nem alkudozunk egy biztosítóval?

A szobafestő munkája sokkal megfoghatóbb, sokkal könnyebben ellenőrizhető, mint egy biztosító szolgáltatása.

Láttuk tehát, hogy a biztosításoknál, s különös-

képpen az életbiztosításoknál nem érvényesül a piacgazdaság egyik alaptörvénye, miszerint a vevő a király.

A vevő, vagyis a biztosított, az ügyfél, nemhogy nem király, hanem a játszmában igen gyakran még a paraszt-nívót sem éri el.

Egy csekélyke adalék ehhez a megjegyzésünkhöz:

Képzelve el kedves Olvasó, Ön elmegy a boltba és megrendel egy komplett szobabútort.

Nem olesó persze, de Ön hosszú részletre vásárol.

Nos, az Ön kezébe nyom az eladó egy papírt, amin ez áll: tulajdonképpen nem tudjuk, hogyan is néz ki a garnitúra, van-e benne szekréynsor, vagy csak egy komód, duplaágy van-e benne, vagy pusztán egy heverő, aztán azt se tudjuk, hogy pontosan mennyibe kerül, azt azonban megígérhetjük, hogy majd valamikor tíz-tizenöt év múlva szállítunk.

Megvennie Ön a szobabútort?

Ha már a piacgazdaság törvényeinél tartunk: egyetlen olyan gazdasági ágazat létezik ma Magyarországon, ahol az állami törvények lehetővé teszik, hogy egy cég saját alaptőkéje úgy mosódjon össze az idegen tőkével, mint a biztosítási szektor!!!

És sehol sincsen annyira szabad keze egy cég vezetőségének arra vonatkozóan, miképp használja fel az idegen tőkét.

Nagyon egyszerűen, sehol sem megengedett oly mértékben a befektetők lefosztása, mint a biztosítóknál.

Fűzzük még ehhez hozzá, hogy a biztosítók bármi-

kor képesek az erő pozíciójából tárgyalni az ügyfeleikkel. Mérheterlenül jól fizetett ügyvédek segítségével minden jogvitát képesek a maguk javára eldönteni, vagy, ha nem, hát oly hosszúra nyújtani, hogy a biztosított ne legyen képes az ügy továbbvitelére.

Jegyezzük meg, az esetek túlnyomó többségében olyan emberek állnak szemben a biztosítókkal, akiknek az ötödik-hatodik ezerforintos okmánybélyeg kifizetése után már a „lógó” telefonszámlára kell gondolniuk, s ők állnak szemben olyan sztárügyvédekkel, akiknek havi jövedelme messze meghaladja köztársaságunk elnökének évi javadalmazását.

Arról már nem is beszélve, hogy a biztosítóknak vannak a legjobb elektronikus adatfeldolgozó rendszereik, nekik vannak a legjobban fizetett nyomozóik, s a legjobb technikai háttérük.

Mindez persze a biztosítottak befizetéseiből.

Nem árt még egyszer leszögeznünk, a biztosítók ügynevezett szolgáltatásai nem mások, mint a biztosítottak által saját maguknak nyújtott szolgáltatások. A kártérítés, az ilyen-olyan kifizetés a biztosítónak az égvilágon semmibe se kerül, egyedül és kizárólag a biztosított, az ügyfél fizet!!!

Esetleg – jó esetben – saját magának, vagy hasonló sorsú társának, zömmel azonban csakis a biztosítóknak.

Német források szerint a biztosítók a beszedett díjak legföljebb 30–50 százalékát fordítják kártérítésre, és különböző, az ügyfeleknek szóló kifizetésekre!!!

Az összes többi pénz nyom nélkül eltűnik.

Erre mondta prof. Dr. Siegfried Klauke, aki Kohl első kormányában a szövetségi kancelláriai hivatal pénzügyekkel foglalkozó osztályvezetője volt, 1985-ben a Spiegel-ben:

„...az amit a biztosítók csinálnak, gyakran nem más, mint államilag engedélyezett szabad-rablás!”

Feltételezésünk szerint – s higgye el a kedves Olvasó, hogy feltételezésünk nem csal – a biztosítók nyeresége mindenféle ellenkező állítással szemben nem abból származik, hogy zseniálisan fektetik be a biztosítottak pénzét, hanem magából a biztosítási díjból.

S a legszebb az egészben az, hogy a biztosítottak díjbevételeit a cégek forgalomnak tekintik.

De idézzük talán a Die Zeit-ből dr. Heinrich Koblenz urat, a neves pénzügyi szakembert, aki 1992-ben így vélekedett:

„...ha a biztosítók az általuk megvalósított, elért forgalomról, vagy akár nyereségről beszélnek, az tulajdonképpen pénzügyi nonszensz, olyan, mint a szeplőtlen fogantatás!”

De menjünk még egy lépéssel tovább!

Könyvünk elején felvetettük a gondolatot, hogy a biztosítók Európában sohasem működhetnének úgy, ahogy működnek, masszív állami támogatás nélkül. Vagy ahogy dr. Klaus Maader, a jeles közgazdász fogalmazta:

„a biztosítók arra alapozzák Európában a tevékenységüket, hogy képesek a nagy, állami csatahajó szélárnyékát kihasználni”.

Említettük, a modern európai államok a biztosítóknak lehetőséget látnak arra, hogy megszabaduljanak terhes és nyűgös feladatoktól.

Ma már elég jól dokumentálható, hogyan jelentek meg Magyarországon az úgynevezett fekete-biztosítók a nyolcvanas évek végén. A jórészt osztrák telephelyű cégek egyes becslések szerint közel 800 ezer biztosítást adtak el hazánkban.

Az osztrák társaságok roppant egyszerű trükkkel dolgoztak. Egy-egy látványos esetben valóban komoly pénzeket fizettek ki a károsultaknak, illetve hátramaradottaknak, ezt a tényt nagydobra verték, amolyan csalinak használták, s így nem volt nehéz honfitársaink egy részét rávenni szerződéseik megkötésére.

„Természetesen” nagyon sok honfitársunk soha egy fityingt nem látott vissza a befizetett pénzből, kár vagy halál, ide vagy oda...

Az osztrák cégek magyar ügynökökkel dolgoztak, akiket odakint képeztek ki.

Egy két-három napos ausztriai „tanfolyam”, s párszáz schilling indulópénz megtette a maga hatását.

Honfitársainknak esélyük sem volt arra, hogy különböző kárigényeiket Ausztriában érvényesítsék, nemcsak a nyelvi problémák, hanem amiatt is, mert roppant kevés hazánkfiának volt annyi pénze-ideje-lehetősége, hogy osztrák ügyvédet fogadjon.

Ilyen értelemben az osztrák fekete biztosítók munkája Magyarországon a biztosítás vegytiszta formájának tekinthető, „beszedem a pénzt és nem csinállok érte semmit!”.

Napjainkra már az is egyértelmű, hogy a „kalózbiztosítók” sohasem tehettek volna egy lépést sem az akkori magyar pénzügyi kormányzat jóváhagyó szemhunyorítása nélkül.

A legvalószínűbbnek ebben a sötét ügyben a következő megállapítás tűnik: a hatalmon lévő elit azért engedélyezte, hagyta jóvá, tűrte meg a fekete biztosítókat hazánkban, mert azok segítettek 900 milliárd forintnyi (!), akkori értékű magyar nemzeti vagyon „kimentésében”.

Ézek a pénzek aztán, tisztára mosva, visszakerültek a magyar gazdaság vérkeringésébe, s megmentették a nemzeti nagytőke „legális” alapjait.

A rendszerváltás esztendejének egyik legsötétebb pénzügyi attrakciója ezen fekete biztosítások esete.

Ismeretes, hogy az osztrák székhelyű Grawe biztosító volt az úgynevezett kalóztársaságok egyik élővosa hazánkban.

A Grawe Magyarországon az IVP Save-Invest nevű eladási hálózaton keresztül tevékenykedett. Bár dr. Asztalos László úr, az Állami Biztosítás-felügyelet vezetője többször is tiltakozott a cég magyarországi tevékenysége ellen, ez azonban érdekes módon a Nemzetközi Kapcsolatok Minisztériuma segítségével mégis lehetővé vált.

Maga a minisztérium – ki tudja kinek állt ez ott érdekében – törvényeket és rendeleteket kijátszva lehetővé tette az IVP-Save-Invest számára, hogy Magyarországon, mint reklámiroda működjön. Ezen a kiskapun keresztül sikerült ezután sok ezer fekete biztosítást Magyarországon eladni.

Tegyük hozzá, hogy a minisztérium nemcsak a kilencvenes évek közepén vált a fekete biztosítók magyarországi csatlósává. Megtette ezt már korábban is 1989 végétől, mint ez a Kapu 1998/8-as számában részletesen olvasható.

Az egészben a legszebb az, hogy 1997 júniusában, amikor Asztalos úr még jogsértőnek nevezte a Grawe és IVP Save-Invest magyarországi tevékenységét, akkor az osztrák cég még gúnyolódhatott is a magyar állam főtisztviselőjén.

Joggal tehetette, mert néhány hónappal később a kigúnyolt Asztalos úr áldását adta a Grawe magyarországi bejegyzésére, hirtelen elfelejtve azt, amit néhány hónappal jog- és törvényellenesnek mondott.

Tegyük a történet végére még egy kaeskaringsót.

A Grawe a magyarországi bejegyzéskor megígérte, hogy az általa kötött fekete biztosításokat legalizálja és azokat haza hozza. Ezenkívül megígérte több ezer munkahely megteremtését is. Természetesen se a pénzt nem hozták haza, s közel sem teremtettek olyan számban munkahelyeket, mint ahogy azt ígérték.

Kíváncsiak lennénk a következőkre:

- Mi vezetett a Grawe magyarországi bejegyzéséhez?
- Ki és milyen előnyöket szerzett ezáltal?
- Milyen nyomásra változtatta meg az Állami Biztosítás-felügyelet vezetője néhány hónapon belül gyökeresen a véleményét?
- Hogyan lehet Magyarországon egy állami közhivatal gúnyolódás céltáblája?

Tévedés lenne azt hinni, hogy pusztán a kalózbiztosítások jelentettek törvénytelenégeket.

Említünk talán még egy érdekes példát a 90-es évek elejéről, amikor az oly jó nevű biztosítók amúgy mellékesen pénzmosással és adócsalással is

foglalkoztak, természetesen törvényes kereteken belül.

Hogyan is történt ez?

Égyszerűen, úgynevezett egyszeri díjbefizetési rendszer alapján, Kovács József benzinkutas befizetett decemberben, ily módon 15 millió forintot.

Ennyivel csökkentette az adóterheit.

Aztán „váratlanul” kivette a pénzt úgy január közepe táján.

Mindenki jól járt, a benzinkutas is, meg a biztosító is, csak éppen a magyar állam járt pórul.

Amikor néhányan felvetették, hogy ez bizony nem más, mint törvényesített adócsalás, azt mondták a biztosítók, hogy tulajdonképpen csak azért mentek bele a stílikbe, hogy kialakulhasson egy normális állami szabályozási gyakorlat, ami bezár mindenféle kiskaput.

Olyasmi ez, mintha az áruházi tolvaj azt állítaná, azért lopott össze annyi mindent, hogy a bolt felvegyen két-három detektívet.

Azért és kizárólag azért tudnak a biztosítók egy-egy országban komoly haszonra szert tenni, mert a fogadó államok kormányai ezt lehetővé teszik, s közel sem azért, mert különösképpen ügyesek vagy fantáziadúsak lennének.

Nyugodtan elmondhatjuk, hogy mindenféle úgynevezett „nyereség”, amit egy-egy társaság elér, nem más, mint állami ajándék, ami különböző, igen kedvező pénzügyi előírások formájában jelenik meg.

(Ha nem így lenne, akkor a biztosítottoknak lényegesen több pénzt-szolgáltatást kellene befizetett forintjaik után kapniuk.)

A biztosítók közel sem bizonyulnak hálásnak az állammal, a fogadó országokkal szemben. Émlítetük milyen páratlan ügyességgel térnek ki az adófizetési kötelezettség alól.

Az alábbi németországi történettel bemutatjuk, hogyan tudják zsarolni az államot, ráadásul egészen brutális módon.

Az Allianz AG képviselői 1998 végén, mint arról a Spiegel beszámolt, „komoly” megbeszélést folytattak a frissen megválasztott német kancellárral, Gerhard Schröder-rel.

A szociáldemokrata politikus azt tervezte, hogy egy kicsit jobban a biztosítók „körmére néz”.

Az Allianz képviselői erre bejelentették, hogy amennyiben a szövetségi kormány „negatív lépéseket” tenne, akkor piacra dobják a cég tulajdonában lévő, 270 milliárd (!) márka értékű részvényt és kötvényt, ami a frankfurti börze azonnali összeomlásához és ahhoz vezetett volna, hogy az új pénz, az Euró bevezetését meghatározatlan időre el kellett volna halasztani...

A kancellár persze, mit is tehetett volna mást, sürgősen takarodót fűjt...

Hogy is mondja a Biblia?

– sok embertől várhatsz segítséget, csak attól nem, akinek egyszer már segítettél.

Bár tudjuk, hogy az ügynökök távolról sem önzetlen emberek, s nem is mindig fáradoznak a világ nagy kérdéseinek megoldásán, nem megszállott próféták, s hogy Petőfi nem az ő személyükről írta az „Apostolt”, azért eszünkbe jutott velük kapcsolatban a nagy, s lassan méltatlanul feledésbe merü-

lő költő, Váci Mihály néhány sora:

„lőhátról gúnyolt szuronyos
taposószivű gyalogos
a homokzsáknak szánt baka
ki hadjárat egymaga.”

A vers címe különben, ha valaki már elfeledte volna: „Te bolond”.

„Az életbiztosítás a valaha megírt legőszintébb szerelmeslevél.”

Nationale-Nederlanden